

SVEBIO
Svenska Bioenergiföreningen
/Kjell Andersson

2021-09-15

REMISSYTTRANDE

Dnr:M2021/01390

Till
Miljödepartementet

Remissvar om EU-kommissionens förslag om ändring av förordning (EU) 2018/842 om medlemsstaternas bindande årliga minskningar av växthusgasutsläpp under perioden 2021–2030

Svebio, Svenska Bioenergiföreningen, har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerade förslag från EU-kommissionen och vill framföra följande synpunkter.

Svebios ståndpunkter i sammanfattning

- . Sverige har redan idag de lägsta växthusgasutsläppen per invånare i EU.*
- . Sverige kommer att klara målet om att minska utsläppen med 50 procent från 2005 till 2030. Målet ligger i linje med vårt nationella klimatmål.*
- . En gemensam miniminivå på koldioxidskatt är det bästa sättet att åstadkomma utsläppsreduktioner i ESR-sektorn.*
- . En stor del av Sveriges ESR-mål till 2030 kommer att klaras genom åtgärder i transportsektorn. För att dessa ska bli effektiva krävs att Sverige kan använda alla typer av förnybara drivmedel utan restriktioner från EU.*

Regleringen av ESR-sektorn

Det skärpta gemensamma klimatmålet för EU på 55 procents reduktion av växthusgasutsläppen 2030 jämfört med 1990 leder naturligt till att de nationella målen inom ESR också måste skärpas. ESR (Effort Sharing Regulation) omfattar all verksamhet utanför utsläppshandeln ETS, och inkluderar inte heller marksektorn LULUCF. Hittills har kraven inom ESR varit lägre än målet för ETS, och detta förhållande kommer att bestå även efter den föreslagna skärpningen. En förklaring är att målet för transportsektorn, som ligger inom ESR, är mycket lågt satt 2030. Även uppvärmningssektorn har hittills haft lågt satt mål. En förklaring till de lågt satta målen inom transport och uppvärmning kan vara EU-kommissionens och EU-parlamentets motstånd mot bioenergilösningar, som ofta är de mest kostnadseffektiva i transport- och uppvärmningssektorn vid konvertering från fossila bränslen.

Det svenska höjda målet kan accepteras

Det ökade svenska betinget på 50 procent utsläppsreduktion till 2030 (tidigare 40 procent) jämfört med 2005 ligger enligt vår bedömning inom ramen för det mål som antagits i den svenska klimatlagen på 63 procents reduktion till 2030 jämfört med 1990. Detta svenska mål ger en reduktion på drygt 60 procent från 2005 till 2030. Det svenska målet inkluderar emellertid kompletterande åtgärder (t ex bio-CCS och åtgärder som faller inom LULUCF-sektorn som inlagring av markkol och återvätning) på 8 procent. Även om denna del exkluderas ger det svenska målet en utsläppsminskning på 52 procent till 2030 jämfört med 2005, dvs väl över målet i ESR-förslaget.

Sverige kan alltså acceptera höjningen av reduktionsmålet från 40 procent till 50 procent, även om Sverige redan idag, enligt Eurostat, har de lägsta växthusgasutsläppen per invånare i EU, på 5,2 ton CO_{2ekv} jämfört med 8,4 ton i genomsnitt i EU och dubbelt så höga nivåer i ett tiotal länder. Märkligt nog utgår EU-kommissionen i sitt förslag inte alls från hur stora utsläpp det enskilda medlemslandet har idag, utan baserar fördelningen av målet nästan uteslutande på BNP per invånare, med en viss justering för kostnadseffektivitet i åtgärderna. Vid denna justering är det främst länder med hög andel utsläpp från jordbruket, som Irland, som får rabatt på målet. Detta trots att Irland fortfarande använder mycket fossila bränslen för uppvärmning och har bland de lägsta andelarna förnybar energi i EU, och rimligen har goda möjligheter att reducera sina koldioxidutsläpp i uppvärmningssektorn.

Till det positiva i EU-kommissionens förslag hör att alla medlemsländer nu får mål för minskade utsläpp. I den nu gällande ESR-förordningen är kravet på Rumänien bara minus 2 procent och för Bulgarien räcker det att klara oförändrade utsläpp. Genom det nu liggande förslaget måste Rumänien minska sina utsläpp med 12,7 procent och Bulgarien med 10 procent. Skälet till att man inte ställt krav på de fattigaste EU-medlemsländerna är att det ska finnas utrymme för ökad levnadsstandard. Men med modern och klimatvänlig teknik kan en BNP-ökning ske utan ökade utsläpp av klimatgaser. För EU:s klimatdiplomati är det också viktigt att kunna visa att alla medlemsländer ställer upp på minskade utsläpp.

Koldioxidskatt bättre än utvidgat ETS

I EU-kommissionens förslag förs en argumentation om kommissionens förslag till ett utsläppshandelssystem, ETS, för byggnader och vägtransporter är ett effektivare styrmedel än en koldioxidskatt. Argumentationen är inte övertygande, särskilt som man skriver att "ett sådant system (ETS) skulle integrera CO₂-priset i ekonomiska och finansiella beslut". En koldioxidskatt har precis samma effekt. Kommissionen medger att det nya ETS-systemet bara kommer att täcka ungefär hälften av utsläppen i dagens ESR. Utanför detta system hamnar all industri som inte ingår i ETS (de flesta små och medelstora företag, verkstadsindustri, livsmedelsindustri osv), de areella näringarna, bygg- och anläggningsverksamhet, gruvor och mineralbrott mm.

Enligt Svebios uppfattning skulle en heltäckande koldioxidbeskattning i hela ESR-sektorn vara det bästa sättet att åstadkomma en omställning av ekonomin för att kostnadseffektivt sänka utsläppen av växthusgaser. För andra växthusgaser än koldioxid kan kompletterande styrmedel vara nödvändiga, men koldioxidutsläppen är de helt dominerande under överskådlig tid. EU-kommissionen har inga hållbara argument mot koldioxidbeskattning och den svenska regeringen bör driva frågan och hänvisa till att koldioxidbeskattning har varit en avgörande faktor bakom den minskning av utsläppen som gör att Sverige idag har EU:s lägsta växthusgasutsläpp per invånare.

Sveriges rätt att bestämma medel för att nå målet

Under rubriken "Regulatory fitness and simplification" skriver kommissionen att det utifrån målet är "upp till medlemsländerna att besluta hur man ska uppnå dessa mål (av subsidiaritets skull)". Man skriver att förslaget inte ska leda till ökad administrativ börda för medlemsländerna.

Sverige har redan ersatt i stort sett all fossil bränsleanvändning inom uppvärmning, både i fjärrvärmesystem och för enskild uppvärmning. Vi har också kommit långt när det gäller att konvertera olja, gasol, naturgas och kol i industri som ligger inom ESR.

För att Sverige ska kunna nå målet om 50 procent minskning i ESR-sektorn till 2030 krävs det framför allt en omfattande ersättning av fossila drivmedel i transportsektorn och för arbetsmaskiner. Detta sker idag främst med hjälp av reduktionsplikten, men också genom skatteundantag för högblandade och rena biodrivmedel. Ett liknande skatteundantag måste också införas för alla biooljor. Sveriges mål för växthusgasreduktion i vägtrafiken är mycket ambitiösare än målet i EU – 70 procent för Sverige, 14 procent för EU som helhet till 2030. För att Sverige ska kunna genomföra denna minskning av utsläppen från transportsektorn och nå ESR-målet måste Sverige kunna använda alla typer av biodrivmedel, både konventionella biodrivmedel från åkergrödor och nya biodrivmedel från avfall och skogliga restprodukter och lignocellulosa. Restriktioner från EU gällande biodrivmedel som klarar hållbarhetskriterierna i förnybartdirektivet bör inte accepteras av Sverige. Sådana restriktioner kommer att göra det mycket svårt att nå det nationella ESR-målet.

Svenska Bioenergiföreningen

Gustav Melin
Vd

Kjell Andersson
näringspolitisk chef